

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 142 143/99-11083
Signatura: vn2cs101

Oblastní pracoviště č. 14 - Ostrava
Okresní pracoviště Frýdek-Místek

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Janovice 410, okres Frýdek-Místek 739 02 Janovice 410
Identifikátor ředitelství:	600 133 923 IZO: 102 080 828
Ředitelka školy:	Libuše Kuboňová
Zřizovatel:	Obec Janovice, 739 02 Janovice 247
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Frýdek-Místek, Komenského 447, PSČ 738 01
Termín inspekce:	14. – 16. dubna 1999
Inspektoři:	Mgr. Marie Židková Mgr. Ing. Petr Bujok
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Řízení školy Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Zařazení do sítě škol čj. 451/96/408-01 ze dne 27. 5. 1996, povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů, písemné podklady řídící, organizační a kontrolní činnosti ředitelky školy, plán práce na školní rok 1998/99, učební plány, tematické plány učiva, žákovské písemnosti, výroční zpráva školy za školní rok 1997/98, hospitační záznamy.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávacího procesu

Ředitelka školy má písemně zpracovanou koncepci rozvoje školy na léta 1996-2000. Uvádí se v ní charakteristika školy, hlavní záměry v oblasti personalistiky, zlepšení materiálně technických podmínek, nabídka volitelných a nepovinných předmětů, možnosti mimoškolních aktivit, spolupráce s dalšími subjekty. V oblasti výchovy je kladen důraz na vytváření příznivé školní atmosféry a pozitivních mezilidských vztahů. Koncepční záměry jsou reálné, vycházejí z analytického rozboru dosažených výsledků a ze znalosti místních podmínek. Plán práce školy na školní rok 1998/99 je zpracován přehledně, postihuje všechny oblasti výchovně vzdělávací činnosti, v měsíčních plánech stanovuje zodpovědnost za plnění úkolů a termíny provedení. Součástí celoročního plánu je rovněž

plán práce výchovné poradkyně, školní družiny, metodických orgánů a spolupráce s mateřskou školou. Týdenní plány konkretizují dílčí úkoly. Plánované termíny jsou vedením školy sledovány, vyhodnocovány a učitelé jsou se závěry seznámeni na pedagogických radách nebo operativních provozních poradách.

Koncepční záměry jsou stanoveny, plánování je systematické, věcné. Jsou vytvořeny hodnotící nástroje a účinně funguje zpětná vazba. Tato oblast řízení je hodnocena jako vynikající.

2 Odborné a pedagogické řízení

2.1 Organizační struktura

V letošním školním roce školu navštěvuje 239 žáků. 10 tříd se vyučuje v hlavní školní budově, žáci 2. a 3. ročníku se učí na škole v Janovicích-Bystrém. Doprava dětí je zajištěna mimořádnou autobusovou linkou. Asi polovina žáků 2. stupně dojíždí z okolních obcí. Školní družina má jedno oddělení, ve kterém je zapsáno 24 dětí.

Ředitelka školy působí ve své funkci od roku 1991, její jmenování bylo potvrzeno konkurzem v roce 1996. Ředitelka i její zástupkyně splňují požadavky pedagogické a odborné způsobilosti, mají dlouholetou učitelskou praxi. Jejich kompetence jsou jasně stanoveny v písemně doložené pracovní náplni. Ve škole pracuje metodické sdružení učitelek 1. stupně, předmětové komise na 2. stupni jsou ustaveny tam, kde předmětu vyučuje více učitelů. Jejich činnost je spíše neformální.

Řád školy je jasně strukturován, zahrnuje část organizační, pravidla chování, práva a povinnosti žáků. Byl projednán a schválen pracovníky školy, rodiče s ním byli seznámeni na úvodní třídní schůzce. Třídní učitelé pracují průběžně se školním řádem na třídnických besedách, žáci mají možnost vyjádřit se k jeho ustanovením

Organizace výchovně vzdělávacího procesu i provozu školy má jasně stanovená pravidla fungování a umožňuje efektivní řízení školy, je hodnocena jako nadprůměrná.

2.2 Personální struktura

Pedagogický sbor tvoří 16 učitelů (3 muži) a jedna vychovatelka školní družiny. Kromě jedné vyučující na 1. stupni (dálkově studuje 2. ročník pedagogické fakulty) a jednoho učitele na 2. stupni (středoškolské vzdělání) splňují ostatní požadovanou pedagogickou a odbornou způsobilost. Učitelský sbor je dlouhodobě stabilizovaný, v současné době zde učí jedna začínající učitelka a jeden důchodce. Plně aprobovaně se učí matematika, chemie německý jazyk a většina výchov, neaprobovaně hlavně anglický jazyk a zeměpis. Učitelé jsou motivováni ke zvyšování a rozšiřování své kvalifikace, začínající učitelce je stanovena uvádějící kolegyně. Využití odbornosti v malém kolektivu je optimální.

Personální struktura a podíl odborné výuky jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

3 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Plán kontrolní činnosti je součástí celoročního plánu práce. Všechny provedené kontroly jsou doloženy zápisem s návrhem přijatých opatření. Analýza výsledků kontrol je podkladem pro další zlepšování daného stavu. Kritéria pro osobní hodnocení pracovníků jsou stanovena a vedením školy dodržována. Příkladně jsou vyhodnocovány předepsané žákovské práce z matematiky a českého jazyka. Na základě těchto rozborů a vlastních srovnávacích prověrek (hlavně v 5. ročníku) může vedení školy objektivně posoudit úroveň žákovských vědomostí a přiměřenost klasifikace. Třídní učitelé průběžně sledují prospěch žáků a příčiny případných disproporcí v klasifikaci jsou zjišťovány a řešeny.

Vedení školy má vytvořen účinný systém kontroly, výsledky kontrol jsou analyzovány a využívány v další práci, hodnocení žáků má motivační funkci. Tato oblast je hodnocena jako nadprůměrná.

4 Informační systém - vnitřní a vnější

Informační systém je v daných podmínkách přiměřený a funkční. O všech důležitých úkolech jsou učitelé informováni prostřednictvím nástěnky ve sborovně, případně na operativních provozních poradách a denním osobním kontaktem. Učitelky na elokovaném pracovišti mají dostatečně zajištěn přísun informací. Informovanost rodičů probíhá běžnými formami – žákovské knížky, třídní schůzky, dny otevřených dveří s ukázkami žákovských prací a možností osobní konzultace. Informace výchovné poradkyně o profesní orientaci a prevenci negativních jevů jsou prokazatelným způsobem poskytovány učitelům, žákům i rodičům. O šetření závažných výchovných problémů jsou vedeny zápisy. Činnost Rady rodičů je zaměřena převážně na materiální a organizační pomoc při mimoškolních akcích. Širší veřejnost se může seznámit se životem školy a s úspěchy žáků v obecním zpravodaji nebo na veřejných akcích školy (akademie, výstavy, taneční a pěvecká vystoupení, tradiční odměňování úspěšných žáků).

Škola má promyšlený systém vnitřní i vnější informovanosti, který je hodnocen jako spíše nadprůměrný.

5 Vedení povinné dokumentace

Inspekce provedla úplnou kontrolu povinné dokumentace. Drobné, nepodstatné nedostatky byly odstraněny v průběhu inspekce, zásadní nedostatky nebyly zjištěny.

V knize úrazů je ve školním roce 1998/99 zaznamenáno celkem 28 úrazů, z toho jeden byl natolik vážný, že žák musel být ošetřen v nemocnici. O tomto úrazu byl řádně sepsán zápis.

Ředitelka školy detailně sleduje provádění periodických revizí, jejichž cílem je zajištění bezpečnosti provozu různých zařízení (elektrických, plynových, tělocvičného náradí apod.). Protokoly o provedených revizích jsou řádně evidovány.

Povinná dokumentace školy je řádně vedena v souladu s platnou legislativou, její věcná a formální stránka je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

6 Plnění učebních plánů, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Na škole se vyučuje v 1. – 7. ročníku podle vzdělávacího programu Základní škola

čj. 16 847/96-2 a v 8. a 9. ročníku v návaznosti na výuku v předcházejících ročnících dle upravených učebních dokumentů čj. 18 730/91-20. Porovnáním hodinových dotací v učebním plánu a rozvrhu hodin nebyly zjištěny žádné nepřipustné rozdíly.

Pro žáky 2. a 3. tříd je každoročně zajišťován plavecký výcvik, pro žáky 7. ročníku lyžařský kurz. Vzhledem k obtížné dopravní dostupnosti jsou nabízeny jen tři zájmové kroužky.

Škola vykazuje 8 integrovaných zdravotně postižených žáků. Reedukační péči o děti s vývojovými poruchami učení zajišťuje učitelka, která je proškolená a svou činnost konzultuje s Pedagogicko psychologickou poradnou. Skupiny dětí jsou nejvýše dvoučlenné, příslušná dokumentace je řádně vedena. Potřebné pomůcky jsou nakupovány za vyčleněné finanční prostředky a jsou samostatně evidovány.

Plnění učebních plánů je hodnoceno jako spíše nadprůměrné.

7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Rozpočet školy přidělený školským úřadem umožňuje realizaci vzdělávacího programu. Rozpočet přidělený obcí zabezpečuje provoz školy a umožňuje postupné zlepšování materiálně technických podmínek.

Bylo provedeno zjišťování o využití finančních prostředků od počátku roku 1998 do současnosti. Inspekce dospěla k závěru, že pořizování majetku bylo prováděno zodpovědně a efektivně.

Majetek je evidován v inventárních knihách a čtvrtletně porovnáván s evidencí Obecního úřadu v Janovicích. Zápisy v inventárních knihách vykazují formální nedostatky (zápisy tužkou, červeně provedené zápisy by se měly týkat jen vyřazeného majetku). Obecní úřad by měl stanovit jasnou metodiku evidence.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou vzhledem k účelu poskytnutí a vzhledem ke schválenému vzdělávacímu programu využívány efektivně. Tato oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

8 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti ve sledovaných předmětech

Matematika, fyzika, informatika

Inspekce prováděla zjišťování jednak pozorováním během hospitační činnosti, jednak řízenými rozhovory s vyučujícími.

Škola nemá odbornou učebnu pro vyučování matematice. Ta se vyučuje v běžných třídách, které však nejsou vybaveny ani základní didaktickou technikou (zpětný projektor, vhodná projekční plocha). Vybavení učebními pomůckami hodnotí vyučující jako dostatečné, k dispozici jsou rovněž sbírky a příruční knihovnička matematické literatury.

Pro výuku fyziky je na škole zřízena velmi dobře vybavená odborná učebna fyziky a chemie. Umožňuje nejen kvalitní aplikaci didaktického principu názornosti při teoretickém vyučování, ale také nácvik měřících dovedností při praktických cvičeních. Nedostačuje množství stolek a laboratorních vah.

Informatika je na škole nepovinným předmětem. Její výuka se odehrává v odborné učebně, která se k tomuto účelu postupně vybavuje. Zatím jsou zde samostatně instalovány 4 počítače a 1 tiskárna, plánuje se zvýšení počtu počítačů a účelná změna

uspořádání nábytku. Vedení školy tak sleduje možnost využití učebny pro budoucí aplikaci didaktických programů. Stávající vybavení umožňuje seznámení žáků pouze se základními úkony obsluhy počítače většinou prostřednictvím počítačových her.

Škola poskytuje žákům schválené učebnice a žáci s nimi v hodinách běžně pracují.

Český jazyk, cizí jazyky.

Škola nemá odborné učebny pro jazykové vyučování. Učitelé cizích jazyků mají k dispozici přenosné magnetofony, které přiměřeně využívají ve výuce. V literární výchově učitelé pracují s videonahrávkami televizních pořadů nebo filmových děl. Vybavení kabinetů odbornou literaturou, časopisy, slovníky a nástěnnými gramatickými přehledy je dostačující. Literární výchově i rozvoji individuálních čtenářských zájmů slouží žákovská knihovna. K ukázkám z literárních děl používají učitelé často své vlastní materiály.

Starší učebnice pro výuku cizích jazyků, ke kterým často chybí audionahrávky, jsou postupně nahrazovány modernějšími ucelenými řadami.

Vybavení školy učebními pomůckami pro výuku ve sledovaných předmětech umožňuje v základní míře plnění vzdělávacího programu, podmínky pro výuku fyziky jsou nadstandardní. Škola se postupně vybavuje výpočetní technikou. Výběr učebnic je koncepční a hospodárny. Celkově jsou materiálně technické podmínky pro výuku sledované skupiny předmětů hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

9 Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek respektuje psychohygienické potřeby žáků a pedagogických pracovníků. Bezpečnost žáků o přestávkách zajišťují pedagogické dozory, které jsou stanoveny písemnou formou a zveřejněny. V průběhu hospitací bylo možno pozorovat, že učitelé reagují na únavu a pokles pozornosti žáků změnou činnosti a zařazením relaxačních prvků.

Výzdoba chodeb žákovskými pracemi je velmi působivá, třídy jsou upraveny funkčně, esteticky. Školní nábytek je zachovalý, udržovaný ve funkčním stavu. Velikost lavic a židlí je v souladu s antropometrickými požadavky, osvětlení pracovních míst je dostatečné. Kapacita sociálního zařízení odpovídá počtu žáků, ale technický stav záchodů vyžaduje rekonstrukci (průsaky obkladů, zápach).

Stravování žáků je zabezpečeno ve školní jídelně, která rovněž zajišťuje pitný režim.

Psychohygienické podmínky jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

10 Hodnocení personálních podmínek

Matematika a fyzika jsou na škole vyučovány učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogů.

Českému jazyku vyučují na 2. stupni dva učitelé, jeden s odbornou a pedagogickou způsobilostí, druhý se středoškolským vzděláním a 36 letou pedagogickou praxí.

Německý jazyk na 2. stupni učí jediná učitelka s potřebnou pedagogickou a odbornou způsobilostí.

Anglický jazyk se vyučuje v plném rozsahu neaprobovaně. Všichni tři vyučující

anglického jazyka aktivně jazyk ovládají. Potřeba získat odborně způsobilého učitele v tomto oboru je naléhavá.

Celkově jsou personální podmínky pro výuku sledovaných předmětů hodnoceny jako průměrné.

11 Plnění učebních osnov

Během inspekce byly rámcově porovnávány schválené učební osnovy, tematické plány jednotlivých učitelů a zápisy v třídních knihách. Relevantní rozdíly nebyly zjištěny, učební osnovy jsou plněny. Zpracování tematických plánů je přehledné, učitelé s nimi evidentně pracují.

Osnovami předepsané písemné práce z českého jazyka, matematiky a laboratorní práce z fyziky jsou prováděny a vyhodnocovány.

Učební osnovy sledovaných předmětů jsou plněny.

12 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Hlavní metodou použitou pro získání informací v této oblasti bylo hospitační pozorování v 11 vyučovacích hodinách (4 hodiny matematiky, 1 hodina fyziky, 2 hodiny českého jazyka, 3 hodiny anglického jazyka a 1 hodina německého jazyka. Bylo hospitováno u všech učitelů, kteří sledovaným předmětům vyučují.

Matematika, fyzika

Učitelé matematiky vědomě střídají didaktické metody se zřejmým cílem dosáhnout programové pestrosti hodin pro žáky. Motivační roli hrálo zařazení úloh, ve kterých žáci "pracovali s chybou", pozitivně byl hodnocen pokus o skupinovou práci na rozdílných úkolech. Ve fyzice byla velmi vhodně a účinně využity demonstrační pomůcky. Konečně i časté zařazování samostatné práce žáků s průběžnou kontrolou lze hodnotit jako didakticky efektivní metodu. Značné rozdíly byly pozorovány v rozvoji komunikativních dovedností žáků různých tříd; od zřetelného a souvislého ústního projevu spojeného s logicky strukturovaným zápisem řešení úlohy na tabuli, přes esteticky a fakticky kvalitně vedené žákovské sešity až po jakousi netrpělivost vyučující vyčkat na souvislou a věcně správnou odpověď žáka.

Úroveň zápisů v žákovských sešitech je většinou velmi dobrá. Pozitivně k tomu nesporně přispívají časté a pravidelné kontroly prováděné vyučujícími. Hodnocení žákovských výkonů je provázeno zdůvodňujícím komentářem, frekvence známek v žákovských knížkách je přiměřená.

Český jazyk

Hodina mluvnice měla za úkol upevnění předchozích poznatků o skloňování osobních zájmen. Žáci se velmi dobře orientovali v přehledných schematických zápisech na tabuli i v sešitech, mluvnická pravidla dokázali správně aplikovat. Samostatná cvičení byla průběžně vyhodnocována, důsledně byl uplatňován princip zpětné vazby. Hodina literární výchovy vedla žáky k orientaci v informacích z odborné literatury. Ke své práci využívali čítanky, slovník spisovatelů a vlastní poznámky z výkladu učitele. Žáci prokazovali velmi dobré znalosti literární faktografie. V obou hodinách českého jazyka byla zřetelná snaha učitelů o systemizaci poznatků, jejich přehledný zápis a aplikaci v praxi. Zvolené frontální formy práce neumožnily posoudit samostatný žákovský mluvní projev. Vědomosti žáků jsou ověřovány hlavně pomocí klasifikovaných diktátů,

slohových prací a prověrek mluvnického učiva. Frekvence známek je dostačující. Žákovské sešity jsou pravidelně kontrolovány a úroveň zápisů je dobrá.

Cizí jazyky

Všechny hospitované hodiny byly pečlivě metodicky i organizačně připraveny. Hodina anglického jazyka na 1. stupni splňovala všechna kritéria moderního pojetí výuky cizích jazyků – důsledné vedení hodiny v angličtině, množství názorného materiálu, všestranná fixace nové slovní zásoby, využití motivačních her, poslech a globální chápání cizojazyčného textu. Komunikace v cizím jazyce se na 2. stupni většinou redukovala na základní pokyny a běžné fráze. V některých hodinách byly vhodně využity pracovní listy, slovníky a zápisy na tabuli, žáci předvedli situační dialogy i samostatné vyprávění. Hlavní důraz byl ale kladen na znalost slovní zásoby, překlad a aplikaci gramatických pravidel. Některé frontální formy práce byly rutinní, neefektivní (společná kontrola domácího úkolu, luštění křížovky, čtení a překlad nového textu)

Rozdíly v kvalitě vyučování sledovaným předmětům jednotlivými učiteli jsou přirozené, analýza příčin by měla být dlouhodobým záměrem kontrolní činnosti vedení školy a náplní schůzek metodických orgánů. Inspekce celkově hodnotí kvalitu vyučování ve sledovaných předmětech jako spíše nadprůměrnou.

13 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Stálým úkolem vedení školy je sledování a vyhodnocování výsledků výchovně vzdělávacího procesu. Analýzou písemných prací z matematiky a českého jazyka, vlastními srovnávacími prověrkami v 5. ročníku, vyhodnocováním klasifikace za jednotlivá čtvrtletí a hospitační činností získává dostatek podkladů pro obraz o kvalitě a výsledcích vyučování.

V minulém školním roce prospělo všech 250 žáků, z toho 40 žáků 2. stupně s vyznamenáním, 60 žáků obdrželo pochvaly, sedmi žákům byl udělen druhý a jednomu žáku třetí stupeň z chování. V pololetí letošního školního roku prospělo všech 239 žáků, z toho 45 žáků 2. stupně s vyznamenáním, 47 žáků obdrželo pochvaly, jednomu žáku byl udělen druhý stupeň z chování.

Škola věnuje pozornost talentovaným dětem. Učitelé pravidelně organizují školní kola literárních, recitačních, matematických a přírodovědných soutěží a připravují žáky na okrsková a okresní kola soutěží a olympiád. V letošním roce postoupili do okresního kola Pythagoriády 4 řešitelé, v matematické olympiádě 5 žáků, další se angažují v korespondenčních matematických soutěžích Pikomat a Klokán.

Vystupování žáků v průběhu inspekce bylo ukázněné, zdvořilé, žáci se na učitele obraceli s důvěrou.

Účast žáků v soutěžích je relativně vysoká, stejně jako úspěšnost v přijímacím řízení na střední školy. Celkově jsou výsledky vyučování hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

ZÁVĚRY

Řízení školy je promyšlené a koncepční. Zajišťováním účinné zpětné vazby sleduje vedení školy trvalou kvalitu pedagogické práce.

Škola má pro výuku matematiky, fyziky a informatiky dobré materiálně technické a personální podmínky, pro výuku jazyků jsou tyto podmínky průměrné.

Přístup pedagogů a vedení školy k dosažení dobrých výsledků výchovně vzdělávací činnosti je tvůrčí a zodpovědný.

V průběhu inspekce nebylo zjištěno porušení obecně závazných právních předpisů.

Celkově je škola ve sledovaných oblastech hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Doporučení k další činnosti školy

- vybavit alespoň jednu z běžných učeben instalovaným zpětným projektoem a dostatečně kvalitní projekční plochou
- ve spolupráci se zřizovatelem zajistit rekonstrukci záchodů
- pro výuku anglického jazyka zajistit odborně způsobilého učitele
- při hospitační činnosti vedení školy věnovat zvýšenou pozornost rozvíjení komunikativních dovedností žáků
- zaměřit práci metodických orgánů na zlepšení žakovského mluvního projevu, využívání motivačních prvků ve výuce a ukázky efektivní práce s didaktickou technikou

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Marie Židková v.r.

člen týmu Petr Bujok v.r.

Ve Frýdku-Místku dne 6. května 1999

Inspekční zprávu jsem převzala dne 11. května 1999

razítko

Podpis ředitelky školy Libuše Kuboňová v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: OÚ Janovice	1999-05-27	142 143/99-11083
Školský úřad: Frýdek-Místek	1999-05-27	142 161/99-11140
Rada školy: není ustavena		

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.